

*Jag kommer att ta
covidvaccinet – varför
jag berättar det och
varför du också bör
berätta det för andra*

Matthew Reynolds förklarar sin ståndpunkt angående hur man kan bemöta vaccinemotståndare. Ursprungligen publicerat den 6 januari 2021 i online-tidningen "The Skeptic" (<https://skeptical.org.uk>) under titeln "I'll get the Covid vaccine – here's why I'm telling you, and why you should tell everyone too"

Jag ska vaccinera mig. Jag vet ännu inte vilket vaccin det blir, och det kommer att dröja (jag står långt ner på prioriteringslistan) men jag kommer att rulla upp ärmen för det första covidvaccin jag blir erbjuden.

Om du också tänker låta dig bli stucken, så berätta det för dina vänner. Om du vill förstå varför jag känner ett behov av att meddela detta och ber dig att göra detsamma,

så fortsatt läsa denna artikel, men jag tar inte illa upp om du slutar läsa här.

Den moderna rörelsen mot vaccination, ”anti-vax-rörelsen”, har puttrat under ytan i den engelskspråkiga delen av världen sedan Andrew Wakefields bedrägliga artikel 1998¹ kopplade ihop det oskyldiga MMR-vaccinet² med autism. Detta startade en rörelse som har lett till att alla vaccin har misstänkliggjorts och till att sjukdomsfall och dödsfall har inträffat i onödan³. I dag samverkar ledande vaccinetståndare mer än någonsin, över hela världen och över språkbarriärer. Och de har en plan.

Folk som är vaccinetståndare eller tveksamma till vacciner är precis som du och jag. De kan vara din bror, din mamma, din farmor, din granne, eller mannen med hunden du har träffat och bytt några ord med så länge att det blivit pinsamt att fråga vad han heter. Vad jag vill ha sagt är att vaccinetståndare förtjänar lika mycket vänlighet, respekt och medkänsla som du gör – de är vare sig korkade eller själviska⁴. Om någon sprider idéer mot vacciner så är det för att de blivit övertygade om att idéerna är sanna; de tror verkligen att vacciner är skadliga och att det är rätt att berätta ”sanningen” om dem. Som det faller sig så har de fel och ställer till med verklig skada, men väldigt få vaccinetståndare gör det av ondskefulla skäl. Glöm aldrig det.

Jag vill inte heller säga att det inte kan finnas legitima skäl att oroa sig för vaccination, men i länder som har ett välfungerande regelverk så granskas vacciner noga innan de godkänns (och dessutom även i fortsättningen). När det gäller covid-19, till exempel, har oron ofta handlat om den hastighet med vilken vaccinet tagits fram – vilket inte

Bild: Wikimedia Commons

är orimligt - men om det oroar dig så finns det källor där du kan hitta bra förklaringar som bör lugna dig⁵. Jag är själv just nu orolig för Sputnik V-vaccinet, men det är för att det börjat användas i en del länder trots att det bara testats på 76 personer⁶, och först nu genomgår fas 3-prövning⁷ (något som normalt görs innan det godkänns).

Ledare och andra aktivister inom anti-vax-rörelsen insåg tidigt att det antagligen skulle komma ett vaccin mot covid-19 förr eller senare, och förberedde sig för det.

Redan när viruset började spridas cirkulerade de rykten emellan sig, och spred dem vidare utanför rörelsen. Att dessa rykten var felaktiga visade BBC redan i maj 2020⁸.

I oktober höll the National Vaccine Information Center (som låter som något annat än det är) en privat konferens online med världens ledande vaccinmotståndare. Som tur var för oss så lyckades företrädare för the Centre for Countering Digital Hate (CCDH) komma in på konferensen, och kunde därmed ge oss en inblick i vad som sades.

CCDH har gett ut *The Anti-Vax Playbook*⁹ som återger allt som sades vid konferensen och visar hur ledarna inom anti-vax tänker. Den visar också vilka strategier de diskuterar. Och allra bäst: *The Playbook* ger praktiska råd till vanliga människor om hur de kan motverka anti-vax. *The Playbook* är cirka 50 sidor lång och väl värd att läsa, men jag ska sammanfatta några av dess viktigaste punkter för oss lekmän.

Covid-19 ses som ett gyllene tillfälle för anti-vax, som kan gå ihop med motståndare till andra begränsningar som covid-19 inneburit, såsom nedstängningar och ansiktsmasker. Pandemin får människor att känna sig sårbara, men också mer intresserade av att lära sig mer om vacciner än kanske vid något tidigare tillfälle i historien. Anti-vax gör allt för att utnyttja denna situation. Kärnidéerna som ledarna vill se rörelsen sprida är att vi inte behöver vara rädda för covid-19, att vaccin mot covid-19 kommer att vara farligt samt att de som förespråkar vaccinet är opålitliga och att man inte ska lyssna på dem.

De miljontals olika inlägg mot vaccin som cirkulerats skiljer sig oerhört mycket åt, men nästan alla innehåller

Bild: DigitaltMuseum

åtminstone någon av dessa idéer. Om någon kan övertygas om en av idéerna, så följer de andra ganska lätt efter.

Vissa demografiska grupper, som föräldrar och vissa etniska grupper, är särskilt prioriterade mål för anti-vax-propaganda. I *The Playbook* beskrivs särskilt en kampanj för att förstärka osäkerhet om vacciner inom den svarta befolkningen i USA. Kampanjen tar upp rasistiska medicinska övergrepp som tidigare förekommit¹⁰, sida vid sida med beskrivningar av vaccin mot covid-19, för att antyda att avsikten är densamma. Jag tycker att det är särskilt cyniskt att utnyttja stödet för Black Lives Matter till att sprida förakt för att ta covid-19 på allvar, och att skapa misstänksamhet mot ett vaccin som kan vara av extra stor betydelse i dessa grupper, som ofta hör till dem som drabbats hårdast av viruset¹¹.

Som skeptiker – och människor – så tror vi spontant att ett bra svar kan sätta stopp för felaktig information. Tyvärr får direkta svar ofta motsatt effekt på digitala

plattformar som använder algoritmer för att öka ”engagemang”: svar leder till nya kommentarer och argument, vilket gör att plattformen ger meningsutbytet högre prioritet. Det gör att de ursprungliga felaktigheterna sprids till fler människor. Som tur är så finns det en del verktyg och angreppssätt som kan vara effektiva för att motverka detta:

- Om någon du känner sprider felaktig information så prata enskilt med dem. På så sätt sprids inte missuppfattningar ytterligare. Dessutom litar människor på folk de känner och tycker om – och det kommer att dröja innan det förändras. Som en hjälp för dig så beskriver *The Playbook* varför de vanligaste argumenten mot vacciner är felaktiga, inom var och en av de tre kategorierna.

- Sprid själv argument för vacciner, på de sätt du vill. Det kan vara av betydelse för dem som står och tvekar.

- Tala om för andra att du tänker ta covid-19-vaccinet när det blir möjligt. Vill man anstränga sig riktigt mycket kan man skriva en artikel.

Att injicera säkra, effektiva vacciner i alla armar jorden runt är för oss det enda ansvarsfulla sättet att igen få kunna krama dem vi tycker om. Tiotusentals människor har arbetat (och fortsätter att arbeta!) hårt för att få fram vaccin, och många andra gör nästa steg möjligt, att sprida vaccinet i hela världen. Vi kan alla fylla en roll för att hjälpa till att uppnå tillräckligt vaccinationsskydd mot covid-19 genom att se till att deras framgång inte i onödan hindras av rädsla för vaccinet. 🍀

I översättning av Aija Šadurskis

Referenser

1. The BMJ, 6 januari 2011 - "Wakefield's article linking MMR vaccine and autism was fraudulent" <https://www.bmj.com/content/342/bmj.c7452>
2. Cochrane, 20 april 2020 - "Cochrane Review confirms effectiveness of MMR vaccines" <https://www.cochrane.org/news/cochrane-review-confirms-effectiveness-mmr-vaccines>
3. BBC, 29 november 2018 - "Measles resurgence 'due to vaccine hesitancy', WHO warns" <https://www.bbc.co.uk/news/health-46387167>
4. the Skeptic, 18 december 2020 - "Anti-vaxxers are dangerously wrong, but we should be wary of writing them off as stupid or selfish" <https://www.skeptic.org.uk/2020/12/anti-vaxxers-are-dangerously-wrong-but-we-should-be-wary-of-writing-them-off-as-stupid-or-selfish/>
5. the Guardian, 8 december 2020 - "How has a Covid vaccine been developed so quickly?" <https://www.theguardian.com/society/2020/dec/08/how-has-a-covid-vaccine-been-developed-so-quickly>
6. CBC Canada, 28 november 2020 - "Russia says its COVID vaccine is 95% effective. So why is there still Western resistance to it?" <https://www.cbc.ca/news/world/russia-vaccine-covid-19-coronavirus-chris-brown-1.5819331>
7. Critical Trials and Me, "Clinical Trial Phases" <https://www.clinicaltrialsandme.com/resources/clinical-trial-phases.html>
8. BBC, 29 maj 2020 - "Coronavirus: Bill Gates 'microchip' conspiracy theory and other vaccine claims fact-checked" <https://www.bbc.co.uk/news/52847648>
9. The Anti-vaxx Playbook. <https://www.counterhate.co.uk/playbook>
10. se till exempel Wikipedia, "Tuskegee Syphilis Study" https://en.wikipedia.org/wiki/Tuskegee_Syphilis_Study
11. CDC, 10 december 2020 - "COVID-19 Racial and Ethnic Health Disparities" <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/health-equity/racial-ethnic-disparities/index.html>